

Věčné časy vzbuzují úsměv, ze kterého mrazí
29.5.2009 zpravy.iDNES.cz str. 0 Zprávy iDNES.cz / Literatura
iDNES.cz, Ondřej Bezr

Dalším počinem, který připomíná letošní 20. výročí konce totalitního režimu v Československu, je publikace Věčné časy, připomínající především všední život za železnou oponou.

Kniha Věčné časy je vlastně jakousi skládkou různých typů textů i obrázků, v nichž se prolíná "velké" a "malé", tedy "světodějně" a "soukromé" v jedno jediné - celkem přesnou výpověď o zřůdnosti zdejšího režimu mezi lety 1948-1989. To, že se nepamětník, ale i ten, kdo v těch letech prožil alespoň část života, na mnoha místech musí zasmát, vlastně tuto zvrhlost jen potvrzuje.

První část knihy přináší čtyři esejisticko-vzpomínkově pojaté texty Jiřiny Šiklové, Karla Hvížďaly, Jana Rumla a Martina C. Putny a výběr z dopisů Václava Havla režiséru Alfrédu Radokovi z přelomu 70. let, kdy náš přední režisér žil v exilu ve Švédsku - ty připomínají dobovou atmosféru obzvláště autenticky.

Druhá a nejrozsáhlejší část knihy nese název Československé totalitní roky (což je i podtitul celé knihy). V ní historik Kamil Činátl - nepochybně inspirován podobně pojatou, byť sofistikovanější slavnou knihou Europeana Patrika Oufedníka - postupuje rok za rokem a v obvykle jednovětvých sděleních za sebe řadí zásadní politické události toho kterého roku s různými drobnými postřehy z každodenního života, životního stylu nebo z kultury.

Od roku 1963 je refrénem téměř každého roku věta "Zlatým slavíkem se stal opět Karel Gott." Zdá se, že to byla skutečně jediná opravdová jistota té podivné doby - a je paradoxní, že právě ona přetrvala dodnes.

Zcela zásadním rozměrem této části knihy je ilustrační výbava. I v ní fotografie olíbávajících se papalášů střídají například různé reklamní průmyslové letáky (některé skutečně fanoušci absurdity a černého humoru zvláště ocení), reprodukce zápalkových nálepek s budovatelskými hesly nebo snímky dobových propriet - penězi počínaje a konče třeba rukodělnými tričky se Sandokanem.

Třetí z hlavních částí knihy je slovníček Názvosloví totality, vysvětlující dobové a v mnoha případech dnes už zapomenuté výrazy, z nichž s mnohými se "pracuje" i v předešlých kapitolách. V závěru publikace pak dostáváme přehled a charakteristiku hlavních institucí zabývajících se totalitními režimy.

Dvě z nich se ostatně na vzniku knihy přímo podílely. Spoluvydavatelem Věčných časů je Knihovna Václava Havla, publikace je součástí projektu Cirkus totality, který pořádá sdružení Opona.

Ondřej Cihlář, Jan Hron (editoři): Věčné časy - Československé totalitní roky vyd. Respekt Edice/Knihovna Václava Havla, 192 stran

http://kultura.idnes.cz/vecne-casy-vzbuzuji-usmev-ze-ktereho-mrazi-fko-literatura.asp?c=A090529_102838_literatura_ob